កម្រងឯកសារ វិនិយោគវិស័យ ជ្រូក

ខែមករា ២០១១

កម្រងឯកសារវិនិយោគវិស័យជ្រូក

មាតិការអត្ថបទ...១

មតិស្វាគមន៍របស់ USAID...២

ចំនុចខ្លាំងថ្នាក់ជាតិ ៣

ការបើកចំហចំពោះអាជីវកម្ម

កំលាំងពលកម្មមានផលិតភាពខ្ពស់និងមានតម្លៃទាប

ទីតាំងយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងតំបន់

ហេតុផលដើម្បីវិនិយោគទុនវិស័យចិញ្ចឹមជ្រូកនៅកម្ពុជា.......................៥

១. សេចក្តីផ្តើម

២. ធនធាន

៣. ស្ថានភាពទីផ្សារ

៤. បរិយាកាសអាជីវកម្ម

៥. ការធ្វើពាណិជកម្ម

៦. ការគាំទ្រផ្នែកដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

តើអ្នកចង់ស្វែងយល់បន្ថែមទៀតទេ? ១៥

មតិស្វាគមន៍របស់ USAID

USAID មានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយសូម បង្ហាញ ជូនពី កម្រងឯកសារវិនិយោគ ស្តីពីឧស្សាហកម្មជ្រូកនៅកម្ពុជា ។

ជាទូទៅទីផ្សារគ្មានដែនកំណត់ទេដែលធ្វើឲយើងពិបាកទទួលបានព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការវិនិយោគ ។ ដូច្នេះ គោលបំណងនៃកម្រងឯកសារនេះដើម្បី ជួយជាគំនិតខ្លះៗ និងផ្តល់នូវចំណុចចាប់ផ្តើមដែលអ្នកអាច យកទៅសិក្សាឲកាន់តែស៊ីជំរៅបន្ថែមទៀត ។

ឯកសារនេះផ្តល់ឲអ្នកជាទិដ្ឋភាពទូទៅដែលអាចសមស្របទៅនឹងវិស័យចិញ្ចឹមជ្រូក និងអាចឲអ្នកកំណត់បាននូវ គន្លឹះសំខាន់ៗ ដែលនឹងរួមចំណែកដល់ការ វិនិយោគប្រកបដោយសុវត្ថិភាពកាន់តែទូលំទូលាយ ។ បញ្ហាទាំងនេះនឹងត្រូវដោះស្រាយ ដូចដែលមានភ្ជាប់មកជាមួយ

តើកម្ពុជាមានធនធាន និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ អ្វីខ្លះដើម្បីគាំទ្រដល់ការប្រកួតប្រជែងឧស្សាហកម្មជ្រូកដែរឬទេ?

តើបរិមាណការផលិតនៃឧស្សាហកម្មជ្រូកបច្ចុប្បន្នបានកំរិតណា និង តើវាបំពេញទៅនឹងតម្រូវការក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុកបានដែរឬទេ?

តើរាជរដ្ឋាភិបាលមានទស្សន:បែបណា ហើយអ្នករំពឹងទុក ថានឹងទទួលបានការគាំទ្រអ្វីខ្លះ?

តើមានស្ថាប័នសកម្មណាខ្លះដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងឧស្សាហកម្មចិញ្ចឹមជ្រូក? តើអ្នកណាដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមដល់អ្នក??

តើឪកាសវិនិយោគឧស្សាហកម្មចិញ្ចឹមជ្រូកសំខាន់ៗមាននៅតំបន់ណាខ្លះ?

កម្ពុជាជាប្រទេសដែលមានសេដ្ឋកិច្ចរស់រវើកដែលទទួលបាននូវការកោតសរសើរយ៉ាងខ្លាំងចំពោះគោលនយោបាយវិនិយោគប្រកបដោយការប្រកួតប្រជែងបែបមិត្តភាព ។ កម្ពុជាបានបង្ហាញខ្លួនឯងផងដែរនូវសេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំដែលបានងើបឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោក ។ ធនាគារ ADB និង IMF ទាំងពីរបានលើកកម្ពស់ការព្យាករណ៍ពីកំណើន GDP សំរាប់កម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១០ ដែលបង្ហាញពីដំណើរសេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំ ។ ទន្ទឹមនោះ កម្ពុជាបានទទួលកំណើនសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងឆាប់រហ័សនៅក្នុងមួយទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ ហើយវា នៅតែមានឪកាសវិនិយោគជាច្រើនទៀតសំរាប់វិនិយោគិនជាសហគ្រិន ។ យើងសង្ឃឹមថា កម្រងឯកសារវិនិយោគនេះ នឹងជំរុញកាន់តែខ្លាំងក្លាថែមទៀតដល់អ្នកដែលមានបំណងចង់វិនិយោគក្នុងឧស្សាហកម្មចិញ្ចឹមជ្រូក ហើយ សូមជូនពរដល់អស់ លោក លោកស្រី និងអាជីវកម្មរបស់លោក លោកស្រីឲ្យទទួលបានជោគជ័យគ្រប់ពេលវេលា ។

សូមទទួលនូវការគោរពរាប់អានពី គម្រោង

MSME Project, USAID ។

ចំណុចខ្លាំងថ្នាក់ជាតិ

អស់រយៈពេលជាងមួយទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ កម្ពុជាបានលេចមុខមាត់ថាជាប្រទេសមួយដែលមានសេដ្ឋកិច្ចរស់រវើកនិងរឹងមាំនៅក្នុងតំបន់ ហើយបានចូលរួមចែករំលែកពីកត្តាចាំបាច់ដែលមានសំខាន់ជាច្រើនសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកម្មប្រកបដោយជោគជ័យ និងមានការរីកចំរើន។

ការបើកចំហចំពោះអាជីវកម្ម

- ✓ ពន្ធអាជីវកម្មទាប- ពន្ធ២០%លើផលចំណេញអាជីវកម្ម (អាចអនុគ្រោះពន្ធរហូតដល់៥ឆ្នាំ ចំពោះការខាតបង់) ។
- ✓ គ្មានការដាក់កំហិតលើម្ចាស់កម្មសិទ្ធិជាជនបរទេស ។
- ✓ ចំណាត់ថ្នាក់នាំមុខប្រទេសចិន ឥណ្ឌា វៀតណាមនិងឥណ្ឌូនេស៊ីខាងសេរីភាពសេដ្ឋកិច្ច[១]។
- ✓ ផ្តល់ភាពស្មើគ្នាចំពោះអ្នកវិនិយោគទាំងអស់ ។
- ✓ នាំមុខប្រទេសហ្វីលីពីន ចិន និងវៀតណាមខាងផ្នែកការការពារអ្នកវិនិយោគ[២] ។
- ✓ គ្មានការត្រួតពិនិត្យតម្លៃលើទំនិញឬសេវាកម្ម ។
- ✓ គ្មានការត្រួតពិនិត្យលើការប្តូររូបិយវត្ថុបរទេសឬ គ្មានការដាក់កំហិតលើការប្តូរប្រាក់ ។

"ដូចជាប្រទេសចិន និងឥណ្ឌា នៅក្នុងសម័យ កាលមុនៗដែរ កម្ពុជាត្រូវបានគេចាត់ទុក ជា កន្លែងដែលមានសក្តានុពលភាព សម្រាប់ ការវិនិយោគខាងរោងចក្រដែលទទួលបានជោគជ័យនៅពេលខាងមុខ ជាពិសេសដោយ សារតែពលកម្មតម្លៃទាប ហើយប្រាក់តំកល់សម្រាប់ទូទាត់ពេលមានហានិ ភ័យមានកំរិតទាប...ម្យ៉ាងទៀតកម្ពុជាទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ដោយនៅជិតនឹងឆ្នេរ ខាងលិចនៃសហរដ្ឋអាមេរិក" ។

-Price Waterhouse Coopers

- ✓ គ្មានការដាក់កំហិតលើការបង្វិលដើមទុនទៅប្រទេសវិនិយោគិនវិញ ។
- ✓ ជាប្រទេសដំបូងគេក្នុងចំណោមប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍(LDCs) ដែលបានចូលជាសមាជិក អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។
- ✓ គ្មានការដាក់កំហិតលើបរិមាណពាណិជ្ជកម្មដើម្បីកាត់បន្ថយរបាំងពន្ធគយ ។

កម្ពុជាទទួលបានការ អនុគ្រោះពន្ធ និងកូតាទៅកាន់ទីផ្សារធំៗរបស់ពិភពលោក (ដូចជា អាមេរិក អឺរ៉ុប ជប៉ុន និងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានជាច្រើនទៀត) ។

✓ អាជ្ញាធរខេត្តមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការអនុម័តការវិនិយោគក្រោមទឹកប្រាក់២លានដុល្លារ ដើម្បីជំរុញការចាប់ផ្តើមអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកម្មឲ្យបានឆាប់រហ័ស ។

"កម្ពុជាកំពុងបើកចំហយ៉ាងទូលំទូលាយចំពោះអាជីវកម្ម ហើយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងខិតខំព្យាយាមចអស់ពីសមត្ថភាពដើម្បីធានាបាននូវបរិយាកាសអនុគ្រោះ និងភាពជោគជ័យគ្រប់សហគ្រាសទាំងអស់នៅកម្ពុជា" នេះជាប្រសាសន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

កំលាំងពលកម្មមានផលិតភាពខ្ពស់ និងមានតម្លៃទាប

បើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រទេសជាច្រើន នៅក្នុងតំបន់ ប្រទេសកម្ពុជាមានសក្តានុភាពក្នុងការប្រកួតប្រជែងពីអត្រាតម្លៃកំលាំងពលកម្ម ហើយកម្លាំងពលកម្មមាន ផលិតភាពខ្ពស់ដែលធ្វើឲ្យកម្ពុជាក្លាយជាទិសដៅដ៏ ទាក់ទាញសម្រាប់ឧស្សាហកម្ម ដែលប្រើប្រាស់ កម្លាំងពលកម្មច្រើន ។

កាលពីប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗកន្លងទៅនេះ កម្ពុជាមានកម្លាំងពលកម្មកើនឡើងជាង៥០% ហើយចំនួននេះច្រើនជាងទ្វេរ ដងនៅក្នុងប្រទេសផ្សេងៗនៅតំបន់អាស៊ី[៣]។ មិនតែប៉ុណ្ណោះកម្ពុជាមានប្រជាពលរដ្ឋវ័យក្មេងច្រើន(ប្រជាពល រដ្ឋពាក់កណ្តាលមានអាយុក្រោម២០ឆ្នាំ)ហើយកម្លាំង ពលកម្មនេះនឹងបន្តកើនឡើងជាបន្តទៀត ។

"អ្នកមានទីក្រុងធំៗបំផុតពីរ នៅអាស៊ីអមសងខាងអ្នក ។ អ្នកមានប្រជាជន១៥លាននាក់នៅទីក្រុងបាងកក និង៨លាននាក់នៅទីក្រុង ហូជី មិញ ហើយចំនួននេះកំពុងតែមានការកើនឡើងក្នុងទីក្រុងទាំងពីរ" ។ Edward Hopkins, CB Richard Ellis Group Inc.

ទីតាំងយុទ្ធសាស្រ្តក្នុងតំបន់

កម្ពុជាមានទីតាំងល្អឥតខ្ចោះ ដែលនៅចំតំបន់សំបូរថាមពលជាងគេបំផុតនៅក្នុង ពិភពលោក។ ដោយស្ថិតនៅជាប់ប្រទេសថៃ និង វៀតណាម កម្ពុជា គឺជាផ្នែកមួយនៃមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ សេដ្ឋកិច្ចខាងត្បូងដែលលាតសន្ធឹងពី ទីក្រុងហូជីមិញ ដល់ក្រុងបាងកក ។

ដោយសារតែទីតាំងយុទ្ធសាស្រ្តបែបនេះ កម្ពុជាទទួលបានការគាំទ្រពីអន្តរជាតិគួរឲ្យកត់សំគាល់នៅក្នុងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនរបស់ខ្លួន ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងប្រទេស និងជាមួយប្រទេសជិតខាង ។ ជាលទ្ធផលការ ធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាមួយនឹងប្រទេសវៀតណាម និងថៃកំពុងរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

ហេតុផលវិនិយោគទុនលើការចិញ្ចឹមជ្រូកកម្ពុជា

១.សេចក្ដីផ្ដើម

សាច់ជ្រូកជាអាហារសំខាន់របស់ប្រជាជនកម្ពុជា ដោយការបរិភោគជាមធ្យមកើនឡើងជា រៀង រាល់ឆ្នាំ ពី ១៩៩៩ដល់២០០៧ ការ បរិភោគ ប្រចាំឆ្នាំ ជាមធ្យម គឺ ៩,២៩គក ក្នុង មួយនាក់[៤] ។ តែទោះ ជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ផលិតកម្មក្នុងស្រុក មិនអាច បំពេញតម្រូវការ បានគ្រប់គ្រាន់ទេ ដោយសារតែការ ចិញ្ចឹម ទទួលបានផលតិច ពី ព្រោះការចិញ្ចឹមភាគច្រើន ជាលក្ខណៈគ្រួសារ។ ដូចនេះ ដើម្បីបំពេញ សេចក្ដីត្រូវការខាងលើ តំរូវឲមានការនាំចូល បរិមាណច្រើនពីប្រទេស ជិតខាងរួមមានប្រទេសថៃ និងវៀតណាមដែល ជាប្រទេសចិញ្ចឹមជ្រូកច្រើន និងទទួលបាន ផលិតកម្មខ្ពស់គ្របដណ្ដប់នៅក្នុងតំបន់។ ដោយយោងទៅលើផលិតកម្មមិនគ្រប់គ្រាន់នា

ពេលបច្ចុប្បន្ន វាជាឱកាសល្អសំរាប់វិនិយោគ ដោយ ប្រើបច្ចេកទេសទំនើបៗដើម្បីទាញយក ផល ចំណេញពីការកើនឡើងតំរូវការសាច់នៅ ក្នុងស្រុកនិងតំបន់។

២. ធនធាន

ប្រទេសកម្ពុជាមានអំណោយផលដោយមានកត្តា ចាំបាច់ហើយសំខាន់ៗជាច្រើនសំរាប់ជួយគាំទ្រ ដល់ ឧស្សាហកម្មចិញ្ចឹមជ្រូកឲទទួលបានជោគ ជ័យព្រោះមានដីគ្រប់គ្រាន់មានវត្ថុធាតុដើមសំរាប់ ផលិតចំណី និងកម្លាំងពលកម្មមានតម្លៃទាប ។

ដីធ្លី

កម្ពុជាមានផ្ទៃដីទូលំទូលាយសំរាប់និរន្តភាពការ ចិញ្ចឹមជ្រូក និងផលិតចំណី[៥] ។ កម្ពុជាមានផ្ទៃដី គ្របដណ្ដប់១៨,១លានហិកតា ដែលមានដង់ ស៊ីតេ ប្រជាជនរស់នៅត្រឹមតែ ៧៥នាក់ ក្នុងមួយ គម[២] ។ ដូចនេះ ធនាគារពិភពលោកបានប៉ាន់ ប្រមាណថា ដីប្រហែល ១០លាន ហ.ត អាច ប្រើសំរាប់សកម្មភាពលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ច ជា ពិសេសលើវិស័យកសិកម្ម[៦] ។

ជាងនេះទៅទៀតវត្ថុធាតុដើមដែលមានស្រាប់គឺ មានសារសំខាន់សំរាប់ការចិញ្ចឹមជ្រូក ។ជាទូទៅ ថ្លៃផលិតកម្មសរុប៧០%ចំណាយ[៧]ទៅលើចំណី។ តែចំពោះការចិញ្ចឹមបែបលក្ខណៈគ្រួសារ ចំណា-យនេះអាចកើនឡើងប្រមាណ៨០ភាគរយ ។ថ្លៃ ជាធម្មតា កម្ពុជាផលិតវត្ថុធាតុដើមលើសពី សេចក្ដីត្រូវការសំរាប់ការផលិតចំណីសត្វ។ តែ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ កាលពីប៉ុន្មានទសវត្សរ៍កន្លង ទៅនេះ កម្ពុជាបាននាំចេញនូវវត្ថុធាតុដើមទាំង នេះជាជាងការកែច្នៃនៅក្នុងប្រទេស ។ នៅឆ្នាំ ២០០៨ កម្ពុជាបាននាំចេញសណ្ដែកសៀង ៨១.000តោន និង ពោត ៣៧៤.០០០តោន

ស្មើនឹង ៧៥% និង៦១%នៃ ផលសរុបរបស់ផលិតផលនីមួយៗ[៩] ។

ភាគរយគ្រាប់ធញ្ញជាតិដែលនាំចេញនិងលក់ក្នុងស្រុក[១០]

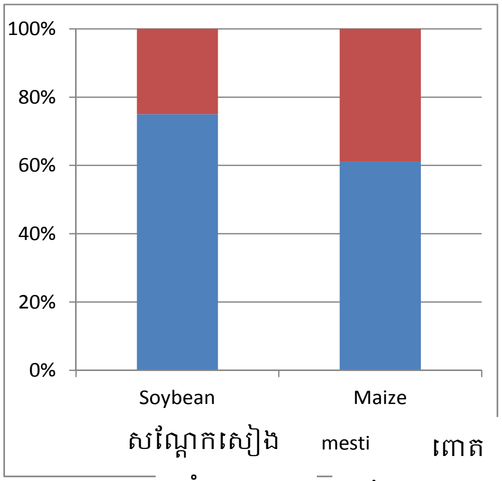

ការដាំដុះដំណាំគឺជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចដ៏សំខាន់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលរដ្ឋាភិបាល បានជួយសម្របសម្រួលយ៉ាងសកម្មតាមរយៈការផ្តល់ដីសម្បទាន និងការលើកទឹកចិត្តដល់ការវិនិយោគទុនផ្សេងៗ ។

កម្លាំងពលកម្ម

កម្ពុជា គឺមិនត្រឹមតែជាទីតាំងដែលទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិថាសំបូរកម្លាំងពលកម្មប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងមានប្រជាជន ដែលយល់ដឹងពីការ

ចិញ្ចឹមជ្រូកទៀតផង។ ប្រជាជនខ្មែរជាច្រើននៅពេលបច្ចុប្បន្នចិញ្ចឹមជ្រូក និងអ្នកភូមិជាច្រើនបានទទួលសេវាបសុពេទ្យ និងការផ្សព្វផ្សាយ បច្ចេកទេសចិញ្ចឹម ដែលផ្តល់ដោយរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗ។ ដូចនេះ ពួកគេមានជំនាញ ទូលំទូលាយដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះត្រូវពង្រឹងបន្ថែម ។

៣. ស្ថានភាពទីផ្សារ

ស្ថានភាពទីផ្សារអនុគ្រោះដល់ការវិនិយោគលើខ្សែសង្វាក់អាជីវកម្មជ្រូក ព្រោះមានតម្រូវការក្នុងស្រុក និងក្នុងតំបន់ច្រើន ។

តម្រូវការ នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍តំរូវការសាច់ជ្រូកមាន៥៨%នៃបរិមាណសាច់ ដែលគេបរិភោគសរុប ។ការចូល ចិត្តសាច់ជ្រូក បាន គាំទ្រយ៉ាងខ្លាំងដល់ឧស្សាហកម្ម ចិញ្ចឹមជ្រូកនៅប្រទេសអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ។

នៅកម្ពុជា ការបរិភោគសាច់ក្នុងមួយនាក់បានកើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៨ នៅពេលដែលមានការកើនឡើងប្រាក់ចំណូល[១១] ក្នុងម្នាក់ៗ។ ទោះបី មានកំណើនកើនឡើងបែបនេះក៏ដោយ ការបរិភោគសាច់ជ្រូកនៅកម្ពុជា នៅតែទាបជាងប្រទេសជិតខាង។ដូចនេះជាយោបល់គួរបង្កើនទីផ្សារសាច់ជ្រូកបន្ថែមទៀត ។

ការប្រៀបធៀបការបរិភោគសាច់ជ្រូកក្នុងម្នាក់ (២០០៧)[១២]

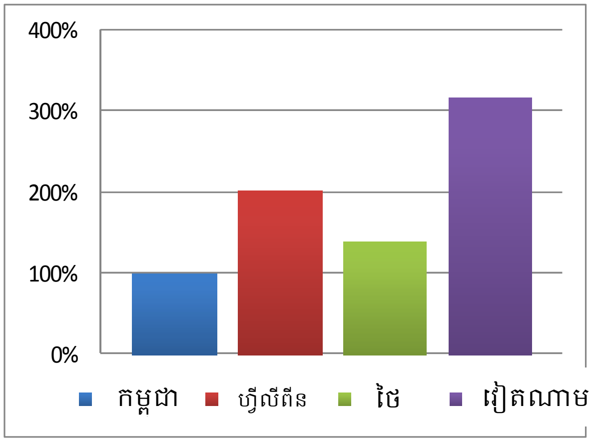

ចាប់ពីឆ្នាំ២០០៨ ប្រាក់ចំណូលប្រជាជនកម្ពុជាម្នាក់ៗបានកើនឡើងអត្រា ៦,៩% ក្នុងមួយឆ្នាំ អំឡុងរយៈពេល៥ឆ្នាំមុន[១៣] ។ ការបរិភោគសាច់ជ្រូកសរុបសង្ឃឹមថា នឹងបន្តកើនឡើងស្មើនឹងអត្រាកំណើន១,៥៩%នៃប្រជា-ជនកម្ពុជាទាំងមូល ។

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ តាមការប៉ាន់ស្មានការបរិភោគសរុប ចន្លោះពី១,៥លាន[១៤]និង២លានក្បាល[១៥]ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ចំនួននេះ ប្រហែលជាមួយភាគបីនៃអ្នកបរិភោគសាច់គឺរស់នៅទីក្រុងភ្នំពេញ ដែលជារាជធានីប្រទេសកម្ពុជា និងជាទីផ្សារធំជាងគេ ក្នុងស្រុក ។ ក្រាហ្វិកខាងក្រោមនេះ បង្ហាញ ពីសមាមាត្រ និងការ ប្រៀបធៀបជាមួយនឹង ចំនួនប្រជាជននៅទីក្រុងភ្នំពេញ ដែលបង្ហាញពី អត្រា កំនើនការបរិភោគសាច់ច្រើននៅរាជធានី ។

ការប្រៀបធៀបការបរិភោគសាច់ជ្រូកនៅតាមខេត្ត និងទីក្រុងភ្នំពេញ

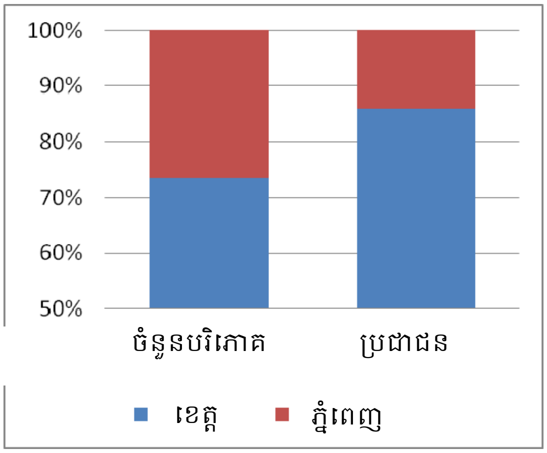

ការស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថា អ្នកបរិភោគនៅទីក្រុង ភ្នំពេញចូលចិត្តបរិភោគសាច់សុទ្ធដែលបានមកពីពូជជ្រូកនាំចូល ហើយសាច់មានខ្លាញ់ច្រើនបានមកពីពូជជ្រូកក្នុងស្រុក។

ការរួមចំណែកនៃការចិញ្ចឹមជាលក្ខណៈគ្រួសារ ដល់ ឧស្សាហកម្មសរុប (2006)[18]

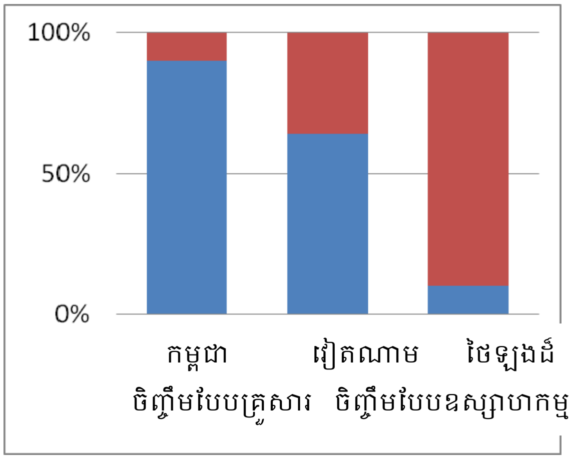

ឧបសគ្គនៃការផ្គត់ផ្គង់

ទោះបីជាមានតម្រូវការខ្ពស់នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងតម្រូវការកើនឡើងនៅកម្ពុជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ឧស្សាហកម្មជ្រូកក្នុងស្រុកមិនអាចបំពេញសេចក្តីត្រូវការក្នុងស្រុក ឬឆ្លើយតបទៅនឹងកំរិតស្តង់ដាសំរាប់នាំចេញបានទេ ។

ការផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុកភាគច្រើនបានមកពីការចិញ្ចឹមតាមបែបលក្ខណៈគ្រួសារដែលជាធម្មតាចិញ្ចឹមជ្រូកតិចជាងពីរក្បាល ប៉ុន្តែមានចំនួន៩0% នៃការចិញ្ចឹមសរុបទាំងមូល[១៧] ។ តាមតារាងខាងក្រោមបាន បង្ហាញថាការចិញ្ចឹមបែបនេះមានចំនួនច្រើនជាងប្រទេសជិតខាង គឺវៀតណាម ឬថៃ ។

ដូច្នេះ បញ្ហាឧស្សាហកម្មចិញ្ចឹមជ្រូកនៅកម្ពុជា គឺទាក់ទងទៅនឹងអ្នកចិញ្ចឹមជាលក្ខណៈគ្រួសារមានចំនួនច្រើន។ម្យ៉ាងទៀត ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់សាច់ជ្រូកមិនមានជាប់លាប់ហើយមានតែអ្នកផ្គត់ផ្គង់២ទៅ៣នាក់ប៉ុណ្ណោះបានផ្គត់ផ្គង់ជាប្រចាំ ដើម្បីទទួលបាននិរន្តភាពខាងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរបស់ពួកគេ។ កង្វះខាតទាំងនេះដោយសារអ្នកចិញ្ចឹមតាមបែបលក្ខណៈគ្រួសារមិនបានទទួលសេវា

ផលិតផលដែលមានគុណភាពល្អ ដូចជា ចំណីជ្រូក ថ្នាំសត្វ និងពូជជាដើម។ ដូច្នេះ ជ្រូកទទួលរងអត្រាងាប់ខ្ពស់ វដ្តនៃការចិញ្ចឹមជ្រូកសាច់មានរយៈពេលវែង មានទំងន់ស្រាល និងស៊ីចំណីអស់ច្រើនជាងអ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកបែបឧស្សាហ-កម្ម ។ក្រាហ្វិកខាងក្រោមនេះបង្ហាញពីលទ្ធផលនៃការបៀបធៀបរវាងអ្នកចិញ្ចឹមជ្រូក របស់ប្រជា-ជន កម្ពុជាជាលក្ខណៈគ្រួសារ ជាមួយ និងអ្នកចិញ្ចឹមខ្នាតធំ[១៩] ។

ការប្រៀបធៀបរវាងការចិញ្ចឹមជាលក្ខណៈគ្រួសារ និងអ្នកចិញ្ចឹមជា   អាជីវកម្មទ្រង់ទ្រាយធំនៅកម្ពុជា (២00៦)[២0]

	អ្នកចិញ្ចឹមជ្រូក	
	ខ្នាតតូច	ខ្នាតធំ
បរិមាណស៊ីចំណីជាមធ្យម (គក)	7.25	2.8
ទំងន់ពេលសំលាប់ជាមធ្យម(គក)	65	94

បញ្ហាសំខាន់នោះ គឺថាពាណិជ្ជកម្មជាច្រើនត្រឹមកំរិតថ្នាក់កណ្តាល និងថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។ ជ្រូករបស់អ្នកចិញ្ចឹមបែបលក្ខណៈគ្រួសារលក់ទៅឲ្យឈ្មួញកណ្តាល ហើយបន្ទាប់មកគេយកទៅកាប់នៅកន្លែងសត្តឃាតក្នុងស្រុកដែលមានច្បាប់អនុ-ញ្ញាត ឬគ្មានច្បាប់ ។ បន្ទាប់មក គេដាក់លក់សាច់ទាំងនោះនៅតាមភូមិ ស្រុក តូបកណ្តាលវាល និងទីផ្សារ ។ កាដាក់លក់បែបនេះមិនមានការត្រួតពិនិត្យគុណភាព ការតាមដាន និង ការដឹកជញ្ជូន និងរក្សាទុក សាច់មិនបានល្អ ។ អ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកខ្នាតធំដែលនៅក្នុងស្រុកមួយចំនួនទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរគួរឲ្យកត់សំគាល់ ដែលអាចការប្រកួតប្រជែងជាមួយនឹងអ្នកចិញ្ចឹមនៃប្រទេសជិតខាងបាន ។

ការប្រៀបធៀបអាជីវករចិញ្ចឹមជ្រូកខ្នាតធំ(២00៦)

	អាជីវករចិញ្ចឹមជ្រូកខ្នាតធំ		
	កម្ពុជា	វៀតណាម	ថៃ
បរិមាណស៊ីចំណីជាមធ្យម (គក)	2.8	2.6	2.6
ទំងន់ពេលសំលាប់ជាមធ្យម(គក)	94	94	110

តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អាជីវករចិញ្ចឹមជ្រូកខ្នាតធំទាំងនេះមិនទាន់ផលិតបានគ្រប់គ្រាន់

នៅឡើយទេ ហើយជាលទ្ធផល ផលិតកម្មក្នុងស្រុកទូទាំងប្រទេសនៅមានឧបសគ្គធ្ងន់ធ្ងរ ។ ដូច្នេះ អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ វាចាំបាច់ត្រូវនាំចូលជ្រូកពីប្រទេសជិតខាង ថៃ និងវៀតណាម ។ វាមានប្រពន្ធ័កូតារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវធ្វើច្បាប់សំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់ និងការការពារទីផ្សារផលិតផលក្នុងស្រុក ។

នៅពេលមានឧប្បត្តិហេតុផ្ទុះជម្ងឺក្នុងប្រទេសដែលនាំជ្រូកចេញមកកម្ពុជា ការនាំចូលមានចំនួនច្រើនយ៉ាងសន្ធឹកសន្ធាប់។នៅក្នុងអំឡុងពេលនេះ អាជីវករថៃ និងវៀត ណាមបានឃើញច្រកសំរាប់ទីផ្សារនាំចេញ ហើយទន្ទឹមនឹងនេះ កម្ពុជានៅតែជាទីផ្សារដែលងាយស្រួលនាំចេញនូវផលិតផលដ៏ច្រើនលើសលប់ ។

ការស្រាវជ្រាវពីការផ្ទុះជំងឺនៅឆ្នាំ២០០៦[២១] បានបង្ហាញថា ជំងឺទាំងនេះបានបណ្តាលឲតំលៃសាច់ជ្រូកធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំង ហើយការនាំចូល យ៉ាងច្រើនគ្មានច្បាប់ធ្វើឲ្យថយចុះអ្នកផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុក។ តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ របាយការណ៍ក៏បានបង្ហាញថា ប្រតិកម្មរបស់រាជរដ្ឋា-ភិបាលមានប្រសិទ្ធភាពយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងការ កាត់បន្ថយការនាំចូលគ្មានច្បាប់អនុញ្ញាតឲ្យចុះ ដល់ចំនួនតិចបំផុត។ ជាងនេះទៅទៀត ការខូច ខាតផលិតកម្មជ្រូកបានផ្តល់ផលចំណេញ ដល់អ្នកបរិភោគ និងអ្នកកែច្នៃសាច់ជ្រូកដោយទទួលបានតម្លៃសាច់ជ្រូកថោក ។

នៅអំឡុងឆ្នាំ២០១០ ការផ្ទុះជំងឺត្រចៀកខៀវ (PRRS)នៅវៀតណាម រដ្ឋាភិបាលបានចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ និងបានហាមឃាត់ការនាំចូលទាំងអស់នៅថ្ងៃទី ១ សីហា ២០១០ពីប្រទេសទាំងពីរ ថៃ និងវៀតណាម ។តាមរយៈការពិនិត្យមើលពីតម្លៃសាច់ជ្រូកលក់ដុំនៅក្នុងកំឡុង ពេលនោះ បង្ហាញថា តម្លៃមានស្ថេរភាព[២២] តែជំនឿថា តំលៃសាច់នឹងមានការប្រែប្រួល។

ការប្រែប្រួលទីផ្សារបណ្តាលមកពីការផ្ទុះជំងឺ និង ការឆ្លើយតបនូវគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាល ធ្វើឲ្យវាមានការលំបាកក្នុងការកំណត់សមាមាត្រផលិតកម្មសាច់ក្នុងស្រុក ប្រៀបធៀបទៅនឹងការនាំចូល ។ នៅឆ្នាំ ២០១០ ព័ត៌មានទីផ្សារមុននឹងមានការហាមឃាត់ការនាំចូល បានបង្ហាញថា ការនាំចូលជាផ្លូវការ គឺប្រហែល ២៩.២០០[២៣] តោននិងក្រៅផ្លូវការ និង៣៥.៥០០[២៤]តោន ។ ព័ត៌មានដែលគេផ្តល់ឲ្យនេះ វាអាចទាញយកមកធ្វើការប៉ាន់ស្មានពីផលិតកម្មក្នុងស្រុក ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ តាមតារាងដែលបង្ហាញខាងក្រោមនេះគឺងាយរងគ្រោះយ៉ាងខ្លាំងចំពោះការប៉ាន់ស្មានពី ការបរិភោគសាច់ក្នុងស្រុក ។

ការប៉ាន់ស្មានពីការប្រើប្រាស់សាច់ជ្រូកសរុប(២០១០)

	២លានក្បាល		១,៥លានក្បាល	
	តោន		តោន	
ការនាំចូលផ្លូវការ	29,200	15%	29,200	20%
ការនាំចូលក្រៅផ្លូវការ	36,500	18%	36,500	25%
ផលិតកម្មក្នុងស្រុក	134,300	67%	80,300	55%

ទោះបីក្នុងដំណាក់កាលនិមួយបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ពីការប្រែប្រួលយ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏ធ្វើឲ្យមានការបាក់ទឹកចិត្តដល់ការវិនិយោគទុនរយៈពេលវែងនៅក្នុងអាជីវកម្មចិញ្ចឹមជ្រូកនេះផងដែរ ។

៤. ការលើកកម្ពស់បរិយាកាសអាជីវកម្ម

យុទ្ធសាស្ត្ររបស់រដ្ឋាភិបាលដោះស្រាយដោយផ្ទាល់ការប្រែ ប្រួលទីផ្សារគឺតាមរយៈការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងជិតដល់ពីការនាំចូល និងកំរិតបទដ្ឋាន សុខភាពសត្វ។ បន្ថែមពីនេះទៅទៀត រដ្ឋាភិបាលមានគោលដៅលើកកម្ពស់ផលិតភាពនៅក្នុងអាជីវកម្មជ្រូកក្នុងស្រុកតាមរយៈគោលនយោបាយវិនិយោគ សាធារណៈសំខាន់ៗ និងការលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជនតាមរយៈការផ្តល់កំលាំងចិត្តវិនិយោគដែលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ ។

គោលនយោបាយគាំទ្រ

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ២០០៩ បានដាក់ចេញជាគោលនយោបាយដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ចិញ្ចឹមជ្រូក ។ ចំនុចទាំងនេះដាក់បញ្ចូលគ្នាចេញជាគំនិតផ្តួចផ្តើមដើម្បីៈ

- លើកស្ទួយសុខភាពជ្រូកទូទៅ និងកាត់បន្ថយអត្រាងាប់
- លើកកម្ពស់គុណភាពផលិតកម្មសត្វ
- លើកទឹកចិត្តដល់ការវិនិយោគឧស្សាហកម្មចិញ្ចឹមសត្វ
- ផ្តល់ឥណទានសំរាប់កម្មវិធីឡជីវឧស្ម័ន

បច្ចុប្បន្នរដ្ឋាភិបាលកំពុងដំណើរការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី ឧបាស្រ័យពាណិជ្ជកម្មដើម្បីដោះស្រាយការលក់បង្ខូចថ្លៃ និងការរកស៊ីគ្មានការប្រកួតប្រជែងដទៃទៀត ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះរំពឹងថា នឹងបញ្ចប់នៅដើមឆ្នាំ ២០១១ ។

ការចាប់ផ្តើមលើកទឹកចិត្ត

គម្រោងវិនិយោគដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់(QIPs) ទទួលបានការអនុម័តដោយ ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា(CDC) ទទួលបាន ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួន តែមិនកំណត់ រួមមាន ការលើកលែងពន្ធថ្លៃឈប់សំរាក និងការរួចពន្ធនាំចូលសំរាប់ឧបករណ៍ផលិត និងសំភារៈសំណង់ ។ QIPs មិនតម្រូវធ្វើការបង់ថ្លៃមុននូវពន្ធប្រាក់ចំណេញ និងការដាក់ពន្ធអប្បបរមានៅអំឡុងពេលការរួចពន្ធ ។

ទាំងនេះជាការយកចិត្តទុកដាក់លើការវិនិយោគផ្នែកអាជីវកម្មជ្រូកដែលនឹងទទួលផល ប្រយោជន៍យ៉ាងធំធេងដែលចេញពីការលើកទឹកចិត្តបែបនេះ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាចំនុចចាប់ផ្តើមសំរាប់ការដាក់ពាក្យសុំយកការអនុញ្ញាតិពី QIPs សំរាប់ទាំងអាជីវករផលិតចំណីសត្វ និងអាជីវករកាប់ជ្រូកៈ

- អាជីវករផលិតចំណីសត្វ: ការវិនិយោគចំនួនទឹកប្រាក់ ១០០.០០០ ដុល្លារ ឬលើសពីនេះ
- ការផលិតនូវផលិតផលចំណីអាហារ: ការវិនិយោគចំនួនទឹកប្រាក់ ៥០០.000 ដុល្លារ ឬលើសពីនេះ

គ្រប់ការវិនិយោគទុនដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ទាំងអស់ អាចទទួលបានការរួចពន្ធការរួចពន្ធនាំចូលចំពោះឧបករណ៍ផលិតកម្មសំភារៈសំណង់ និងវត្ថុធាតុផលិតកម្មផ្សេងៗទៀត ។ អាជីវកម្មដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិ

QIPs នឹងទទួល បានសិទ្ធិរួចពន្ធនាំចេញ ១០០%។

ការវិនិយោគទុនក្រោមទឹកប្រាក់ ២លានដុល្លារ គឺត្រូវអនុម័តដោយខេត្ត ដោយមិនចាំបាច់មាន ការអនុម័តយល់ព្រមពី ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍ កម្ពុជា(CDC) នៅភ្នំពេញឡើយ ។ ខេត្តនីមួយៗ មាន អនុគណៈកម្មាធិការវិនិយោគខេត្តសំរាប់ កិច្ចការនេះ ដែលមានអភិបាលខេត្តជាប្រធាន និងអ្នកតំណាងតំបន់ម្នាក់មកពី ក្រុមប្រឹក្សា អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា។ នៅតំបន់ណាដែលអនុគណៈ កម្មាធិការមិនទាន់មានដំណើរការពេញលេញទេ វិនិយោគិនទាក់ទងតាមរយៈ ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍ កម្ពុជា នៅភ្នំពេញ ។

តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស(SEZs): តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស បានផ្តល់នូវលក្ខខ័ណ្ឌអនុគ្រោះពិសេស ចំពោះដំណើរការសាងសង់រោងចក្រ ដូចការ ការផលិតចំណីសត្វ ឬការកែច្នៃសាច់ជ្រូក ។ តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស នេះគឺជិតកន្លែងប្រជាជន រស់ច្រើនកកកុញ ហើយវិនិយោគិននឹងបាន ទទួលផលពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលគុណភាព ខ្ពស់ សេវា ទឹក ភ្លើងថោក និងផលិតផលងាយ ចូលទៅកាន់ទីផ្សារ ។

តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសនៅកម្ពុជាអនុម័តយល់ព្រមដោយខេត្ត[២៥]

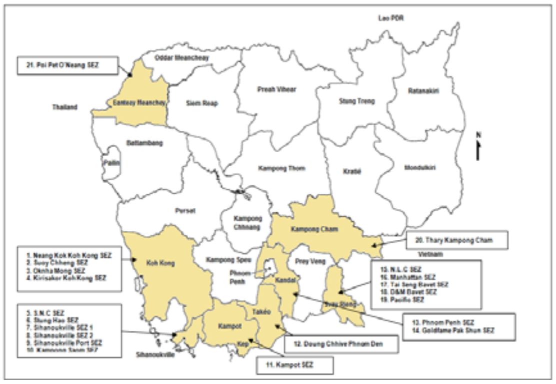

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានអនុម័តតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស មានចំនួន២១តំបន់។ តំបន់៦កំពុង ដំណើរការ និងនៅសល់១៥តំបន់ផ្សេងទៀត សង្ឃឹមថានឹងមានសកម្មភាពនៅឆ្នាំ២០១៥[២៦] ។

ក្រៅពីមានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ វិនិយោគិន នៅ ក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ទទួលបានការរួចពន្ធ លើតំលៃបន្ថែម (VAT) លើផលិតផលនិង សំភារៈនាំចូលនានា និងទទួលបានសេវាកម្មច្រក ចូលតែមួយពីខាងរដ្ឋាភិបាល:

ច្រកចេញចូលតែមួយ	ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមានគុណភាព
ការចុះបញ្ជីវិនិយោគទុន លិខិតអនុញ្ញាតនាំចូល/នាំចេញ ទូទាត់បញ្ជីគយ ការចាត់ចែងកម្លាំងពលកម្ម	អគ្គិសនី ទឹកស្អាត មានសេវាអ៊ិនធឺណេត ដែលទុកចិត្តបាន

អាជីវកម្មនៅក្នុង តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ទទួលផលពីការលើកទឹកចិត្តសារពើពន្ធមួយចំនួនផង ដែរ រួមទាំងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ពន្ធគយ និង ផលប្រយោជន៍ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ។

សេវាហិរញ្ញវត្ថុ

កម្ពុជាកំពុងតែមានការរីកចំរើនខាងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ រួមមានធនាគារ៣៣ និងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ២០ ដែលផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដោយ ធនាគារជាតិនៃ កម្ពុជា ។ ស្ថាប័នសរុបរួមទាំងអស់នបានផ្តល់ ប្រាក់កម្ចីជាង ៣០០លានដុល្លារអាមេរិក សំរាប់ វិស័យកសិកម្ម និងគោលបំណងផ្សេងៗហើយជា លទ្ធផលប្រហែល១០%នៃឥណទានសរុបដែល គេផ្តល់ឲ។ ធនាគារតាមអ៊ិនធឺណេត ធនាគារ ចល័ត និង ATMs ជាទូទៅមាននៅក្នុងតំបន់ទីក្រុង និងទីប្រជុំខេត្ត ។
ដើម្បីជំរុញគុណភាពក្នុងវិស័យនេះ ធនាគារជាតិ

នៃកម្ពុជា បានតម្រូវឲ្យ ធនាគារពាណិជ្ជកម្មនីមួយ ៗបង្កើនដើមទុនតម្កល់គុណនឹងបីដង ប្រហែល៣៧លានដុល្លារអាមេរិក ហើយចាប់មានប្រសិទ្ធភាពនៅចុងឆ្នាំ ២០១០តទៅ ។

៥. ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម

ក្នុងនាមជាសមាជិកម្នាក់នៃ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក(WTO) និងសមាជិកប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍(ASEAN) កម្ពុជាបានទទួលទីផ្សារទាំងក្នុងតំបន់ និងទីផ្សារអន្តរជាតិ ។ កម្ពុជាបានទទួលផលប្រយោជន៍ផងដែរពីអត្រាពន្ធគយនាំចូលទាប ដែលបង្ហាញនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (AFTA) ។

អត្រាពន្ធគយនាំចូល AFTA របស់កម្ពុជា[២៨]

បរិយាយ	អត្រាពន្ធអនុវត្ត ដោយ AFTA
*ជ្រូកពូជសុទ្ធ (HSC Code 0101310)	៧%
* ជ្រូករស់ពូជសុទ្ធ ទំងន់ < ៥០គក មិនរាប់ចូលពូជសុទ្ធបង្កាត់ (HSC Code 010391)	៧%
* ជ្រូករស់ពូជសុទ្ធ ទំងន់ >=៥០គក មិនរាប់ចូលពូជសុទ្ធបង្កាត់ (HSC Code 010392)	៧%

៦. ការគាំទ្រផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

ការវិនិយោគផ្នែកសាធារណៈ:

ដោយសហការជាមួយនឹងប្រទេសចិន រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានបង្កើតនូវគម្រោងបង្កាត់ពូជជ្រូកកម្ពុជាស៊ីណូដើម្បីកែលំអរពូជជ្រូកដែលកសិករបានយកមកសំរាប់ចិញ្ចឹម ។ ផ្អែកតាម ស្ថានីយ៍បង្កាត់ពូជជ្រូករបស់រដ្ឋាភិបាល គម្រោងការ នេះមានគោលដៅដើម្បីបង្កើនបរិមាណសាច់

ក្រហមឲបានច្រើនដល់អាជីវករចិញ្ចឹមជ្រូកក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដោយថែរក្សាកូនជ្រូកទាំងនោះសំរាប់ទុកធ្វើពូជ។

កម្ពុជា មាន វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវបសុព្យាបាលជាតិ (NaVRI) ផងដែរដែលដើរតួយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ ស្រាវជ្រាវ និងការត្រួតពិនិត្យជំងឺសត្វ ។

ការដឹកជញ្ជូន

ការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនសខាន់ៗបានជួយលើកកម្ពស់នូវការចែកចាយផលិតផលទូទាំងប្រ ទេស និងសក្តានុពលនាំចេញ ដែលផ្តល់លទ្ធភាពដល់អាជីវករនៅកម្ពុជាស្រូបយកការផ្គត់ផ្គង់ ខ្សែសង្វាក់ក្នុងស្រុក និងពិភពលោក ។

ផ្លូវថ្នល់:

គេអាចចូលមកកាន់ទីក្រុងភ្នំពេញបានតាមរយៈផ្លូវថ្នល់ជាតិដែលកសាងយ៉ាងល្អតភ្ជាប់ជាមួយនឹងបណ្តាលខេត្តទាំងអស់[២៩] ។
នៅទូទាំងប្រទេស មានច្រកព្រំដែនអន្តរជាតិចំនួន៧ ដែលមានផ្លូវចេញចូលដោយគ្មានការរអាក់រអួលទៅប្រទេសជិតខាង ថៃ ឡាវ វៀតណាម ។

ទន្លេ: ជារឿយៗ ទន្លេមេគង្គត្រូវបានគេប្រើដើម្បីដឹកជញ្ជូនទំនិញសំរាប់ធ្វើពាណិជកម្ម (ភាគច្រើនជាផលិតផលកសិកម្ម) និងបានតភ្ជាប់ពីកម្ពុជាទៅប្រទេសឡាវ និងវៀតណាម។

ផ្លូវដែក: រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា កំពុងសហការជាមួយ នឹងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី(ADB)និងដៃគូម្ចាស់ជំនួយនានាដើម្បីស្តារឡើងវិញនូវបណ្តាញ

ខ្សែរថភ្លើងថ្នាក់ជាតិ។ ផ្លូវដែកចំនួនពីរខ្សែ សំខាន់ៗ រត់កាត់ពី ប៉ោយ ប៉ែត (នៅតាមព្រំដែនភាគខាងលិច ជាប់ជាមួយនឹងប្រទេសថៃ) មក ភ្នំពេញ និងមួយខ្សែទៀត តភ្ជាប់ពី កំពង់ផែព្រះសីហនុ មក សំរោង រត់កាត់តាមព្រំដែនភាគខាងត្បូងជាប់ជាមួយនឹងប្រទេសវៀតណាម។ គម្រោងនៃការស្តារឡើងវិញ ផ្លូវដែក ទាំងពីរខ្សែនេះនឹងត្រូវបញ្ចប់នៅឆ្នាំ ២០១៣[៣០] ។

កាលានុវត្តន៍ភាព(ឱកាស)សំរាប់ធ្វើអាជីវកម្ម

ស្ថានភាពការចិញ្ចឹមជ្រូកបច្ចុប្បន្ននៅកម្ពុជាផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជាច្រើនក្នុងការវិនិយោគអាជីវកម្មផ្សេងៗ និងបង្កើនដើមទុនឲកាន់តែរីកចម្រើនតាមតម្រូវការក្នុងស្រុក និង ក្រៅប្រទេស ។

ការផលិតចំណីសត្វ: កម្ពុជាសំបូរវត្ថុធាតុដើមជាច្រើនសំរាប់ផលិតចំណីសត្វ ហើយកំរមានអាជីវ-ករក្នុងស្រុកនាំវត្ថុធាតុដើមទាំងនេះចេញណាស់ នៅពេលតំលៃក្នុងស្រុកទាបវានឹងផ្តល់សារៈប្រយោជន៍ដល់ការទាក់ទាញវិនិយោគទុន។ ការកែច្នៃចំណីសត្វដែលមានទីតាំងនៅប្រទេសកម្ពុជាផ្តល់សក្តានុពលភាពដ៏ធំធេងដើម្បីស្រូបយកតម្រូវការក្នុងស្រុក ក៏ដូចជាតម្រូវការក្រៅប្រទេសផងដែរ។

ការកែច្នៃ:

ផលិតផលសាច់ជ្រូកកែច្នៃបានតម្លៃបន្ថែម បង្កើនទិន្នផល និងជួយថែរក្សាទុកផលិតផលបានយូរ ហើយអាចមានលទ្ធភាពបែងចែកនិងនាំចេញឲកាន់តែទូលំទូលាយ ។

ផលិតផលកែច្នៃអាចជួយជំរុញឲផលិតផលដែលមានស្លាកយីហោ កាន់តែមានសក្តានុពលខ្លាំងថែមទៀត។ បច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាបាន នាំចូលផលិតផលកែច្នៃយ៉ាងច្រើនក្នុងទីផ្សារ ទោះបីមានការកែច្នៃបែបសិប្បកម្មទ្រង់ទ្រាយតូចខ្លះៗនៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញក៏ដោយ ។

ការនាំចេញផលិតផលសាច់ជ្រូក

បើយើងពិចារណា លើសាច់ជ្រូក និងផលិតផលកែច្នៃ ប្រភេទតម្លៃទីផ្សារនាំចេញជាច្រើនហាក់ដូចជាមានតំលៃខ្ពស់ នេះឆ្លុះបញ្ចាំង ពីផលិត-ផលមានគុណភាពល្អ រសជាតិឆ្ងាញ់ និងផលិត-ផលចំរុះគ្នា ដទៃទៀត ។ លើសពីនេះទៀតទីផ្សារនាំចេញមិនប៉ះពាល់ពីតម្រូវការរយៈពេលខ្លីនៃទីផ្សារក្នុងស្រុក របស់កម្ពុជាទេ ។

ផលិតកម្មចំរុះក្រុមហ៊ុនដែលមានផលិតកម្ម ចំរុះរួមមានបង្កាត់ពូជរហូតដល់ការកែច្នៃ គប្បីទទួលបាននូវការសន្សំថ្លៃដើម និងផលប្រយោជន៍ ពីការគ្រប់គ្រងគុណភាពប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព ។ ក្រុមហ៊ុនជាច្រើនកំពុងតែអនុវត្តរួចហើយ នូវគំរូនេះ តែទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ពួកគេអាច តំណាងបានតែមួយភាគតូចនៃផលិតកម្មទាំងមូលប៉ុណ្ណោះ ។ នេះបង្ហាញឲ្យឃើញថា នៅមាន កាលានុវត្តន៍យ៉ាងធំ ក្នុងការបង្កើនដើមទុននៅ លើអាជីវកម្មនេះ ។

មាត្រដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច:

កម្ពុជាកង្វះនូវអ្នកផលិតដែលមានសមត្ថភាពសំរាប់វិនិយោគលើការផលិតនិងបច្ចេកទេសសន្សំ លើការចំណាយ ដូចជា ការកែច្នៃឡជីវឧស្ម័ន សំរាប់យកមកប្រើជាថាមពលនិងជី។ តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ ដោយ ទាំងនេះគឺជាកាលា-នុវត្តន៍ភាពបន្ថែមទៀតសំរាប់អ្នកផលិតខ្នាតធំ ។

ហិរញ្ញប្បទានកាបូន: ក្នុងនាមជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍(LDC) កម្ពុជាគឺមានទីកន្លែងល្អ ដើម្បីទទួលបានផលពីគម្រោងការដែលរៀបចំ សំរាប់ផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុដល់គម្រោងដែលកាត់បន្ថយ ការបំភាយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ។

ក្រោមគម្រោងការបែបនេះ ជាឧទាហរណ៍ តាមការប្រើនូវយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត(CDM) តំលៃកាកសំណល់ចេញពីឡ អាចទទួលការ

ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមរយៈការលក់ឥណទានកាបូន ។

ស្លាកយីហោ: និយាយជារួម ដើមកំណើតនៃសាច់ជ្រូកលក់នៅកម្ពុជាគឺមិនអាចកំណត់បានទេ ដូច្នេះហើយ ការភ័យខ្លាចខាងសុខភាពនឹងបង្កឲ្យមានតម្រូវការធ្លាក់ចុះ។ តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ស្លាកយីហោដែលគេជឿទុកចិត្តនឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការចង់ទិញពីអ្នកប្រើប្រាស់ ។

សេវាបសុពេទ្យ:
ក្រុមហ៊ុនដែលមានសេវាបសុព្យាបាលចំនួនតិចតួច កំពុងប្រតិបត្តិការនៅកម្ពុជា ដែលមានម្ចាស់ជាជនជាតិខ្មែរ ។ តែទោះបីជា យ៉ាងណាក៏ដោយ ការទទួលបានការប្រើប្រាស់ថ្នាំនិងសេវាបសុព្យាបាល ដែលមានគុណភាពនៅតែ ជាឧបសគ្គចម្បងដល់អាជីវករចិញ្ចឹមជាលក្ខណៈគ្រួសារ និងអាជីវករចិញ្ចឹមជាពាណិជ្ជកម្មខ្នាតតូចនៅឡើយទេ ។

សេវារក្សាស្តុកផលិតផល បច្ចុប្បន្នមានអ្នកផលិតសាច់ជ្រូកនិងអ្នកចែកចាយសាច់ជ្រូកជាច្រើនត្រូវការថែរក្សាសាច់ក្នុងធុងទឹកកក(ក្លាសេ)។ ការក្សាបែបនេះអាចមានសមត្ថភាពដឹកជញ្ជូន

ផលិតផលបានឆ្ងាយនិងមានលទ្ធភាពទាក់ទាញអតិថិជនបានកាន់តែច្រើន និងអាចពង្រីកទីផ្សារបានកាន់តែទូលំទូលាយ ។

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងអាជីវកម្មជ្រូក

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួនកំពុងជួយអភិវឌ្ឍន៍ដល់វិស័យឯកជនផ្នែកអាជីវកម្មជ្រូក:

គម្រោងពង្រឹងសហគ្រាសខ្នាតតូចបំផុត ខ្នាតតូច និង ខ្នាតមធ្យមកម្ពុជា(MSME) ឧបត្ថម្ភដោយ **USAID** បានសម្របសម្រួលផ្តល់ជំនួយខាងបច្ចេកទេស និងការធ្វើអាជីវកម្មដល់សហគ្រាសខ្នាតតូចបំផុត ខ្នាតតូច និងខ្នាតមធ្យមរាប់ពាន់នៅតាមជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។សកម្មភាពថ្មីៗរបស់គម្រោងMSME ផ្នែកជ្រូក បានដាក់បញ្ចូលនូវសកម្មភាពដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតកម្មអាជីវកម្មខ្នាតតូច ជំរុញឲមានការប្រកួតប្រជែង និងការរៀបចំកិច្ចពិភាក្សា រវាងវិស័យឯកជន ជាមួយនឹងសារធារណៈ ។

គម្រោងMSME បានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការសម្របសម្រួលបច្ចេកទេសចំនួន ៨ផ្នែក ផ្សេងទៀត រួមមាន: វារីវប្បកម្ម ឡឥដ្ឋ-ក្បឿង ទឹកស្អាត និងបង្គន់អនាម័យ ការអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញដល់ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ ទឹកឃ្មុំ ជ័រទឹក និងទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ។

គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍កសិពាណិជ្ជកម្ពុជា(CADF) គឺជាគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍កសិពាណិជ្ជ ដែលផ្តល់មូលនិធិដោយNZAID ដែល មានគោលបំណងលើកកម្ពស់ខ្សែសង្វាក់អាជីវកម្មកសិកម្មនានាមានដូចជា ជ្រូក បន្លែ ផ្លែឈើ ផ្សិត និងសូត្រ ។ នៅក្នុងវិស័យជ្រូក គម្រោងនេះបានជួយដល់អាជីវករចិញ្ចឹមជ្រូកនៅខេត្តសៀម រាប និងបន្ទាយមានជ័យ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការកែច្នៃចំណីសត្វ ការថែទាំសុខភាព និងគុណភាពពូជ ។

អង្គការស្បៀងអាហារនិងកសិកម្ម(FAO)បានជួយ ដល់អាជីវកម្មជ្រូកដោយធ្វើការជួយគាំទ្រខាងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការគ្រប់គ្រងជំងឺជ្រូក

ដោយមានគោលដៅលើកកម្ពស់សុខភាពជ្រូក និងការលំអរផលិតកម្ម ។

Celagrid គឺជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រដល់សហគមន៍ចំនួន៤០០ នៅខេត្ត តាកែវ ពោធិ៍សាត់ និងកណ្តាល ដោយផ្តល់ប្រឹក្សាខាងបច្ចេកទេសអំពីការចិញ្ចឹមជ្រូក ការផលិតចំណីសត្វ និងឡជីវឧស្ម័ន ។

នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល គឺជាសេនាធិការរបស់ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែលមាន វិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវខាងបសុព្យាបាល វិទ្យា ស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវផលិតកម្មសត្វ(កំពុងដំណើរការបង្កើត) និងការិយាល័យនៅទូទាំង២៤ខេត្ត ក្រុង ។ ការងាររបស់គេ រួមមាន ការសិក្សាអំពីបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមសត្វ ពូជ សេនេទិច និងចំណីសត្វ និងការងារផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសដើម្បីលើក កម្ពស់ផលិតភាព ។ វិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវខាងបសុព្យាបាល ទទួលខុសត្រូវលើការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យស្រាវជ្រាវ និងត្រួតពិនិត្យជំងឺ ។

នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបង្កើតគោលនយោបាយដែលគោរពទៅតាមគោលការណ៍សុខភាពសត្វ និងផលិតកម្ម ។

ព្រឹត្តិការណ៍ថ្មីៗ

២០០៨: ការបង្កើតកិច្ចសហការចិញ្ចឹមជ្រូក រវាងក្រុមហ៊ុន ម៉ុង រិទ្ធី គ្រុប ជាមួយនឹង ក្រុមហ៊ុន ACMC ដែលជាក្រុមហ៊ុនបង្កាត់ពូជ និងសេនេទិចជ្រូកមួយនៅអង់គ្លេស ។ ក្រុមហ៊ុននេះមានជ្រូកសំរាប់ទុកធ្វើពូជជ្រូកសាច់ ផលិតចំណីសត្វ និងកែច្នៃសាច់ជ្រូក ហើយមានគោលដៅដើម្បីផ្តល់ការផ្គត់ផ្គង់ជ្រូកដល់សត្តឃាតដ្ឋាន ១,១លានក្បាលក្នុងមួយឆ្នាំចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៥ ។

២០០៩: ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគកូរ៉េ (KOGID) ប្រកាសពី គម្រោងផែនការវិនិយោគទុនចំនួន ១៥០លានដុល្លារ អាមេរិកលើការកែច្នៃគ្រាប់ធញ្ញជាតិសំរាប់ផលិតចំណីសត្វ ។

២០១០: ធនាគារអាល្លឺម៉ង់ KfW Bankengruppe ប្រើប្រាស់ឥណទានកាបូនដើម្បីហិរញ្ញប្បទានដល់រោង ចក្រផលិតអគ្គិសនីមួយនៅកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមជ្រូកចំនួន៥០០០ក្បាលខេត្ត ព្រះសីហនុ ។

ខែឧសភា ២០១០: ក្រុមហ៊ុនកម្ពុជា BVB Investments ប្រកាសពីគម្រោងផែនការវិនិយោគទុនចំនួន១៩លានដុល្លារ ដែលរួមមាន កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមជ្រូក សត្តឃាតដ្ឋាន និងរោងចក្រកែច្នៃសាច់នៅក្នុងខេត្តកំពង់ធំ ។

ខែសីហា ២០១០: រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានដាក់ បំរាមជាបណ្តោះអាសន្នលើការនាំជ្រូកចូលពីប្រទេស វៀតណាម និងថៃ ដោយទាក់ទងទៅនឹងការផ្ទុះជំងឺ ។

តើអ្នកចង់ស្វែងយល់បន្ថែមទៀតទេ?

ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (CDC)

www.cambodiainvestment.gov.kh

សភាពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា

www.ccc.org.kh

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

(រួមទាំង នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុពេទ្យាបាល)

www.maff.gov.kh

វិទ្យាស្ថាន ស្ថិតិជាតិ

www.nis.gov.kh

គម្រោងពង្រឹងសហគ្រាសខ្នាតតូចបំផុត ខ្នាតតូច និងខ្នាតមធ្យមកម្ពុជា (MSME)

www.cambodiamsme.org

អង្គការស្បៀងអាហារ និងកសិកម្ម **(FAO)**

www.fao.org

ស្ថិតិគន្លឹះ

ស្ថិតិជ្រូក (២០០៩)[១]

ស្តុកជ្រូក	២.១២៦.៣០៤ក្បាល
បរិភោគក្នុងម្នាក់	៩.២៩
%ចិញ្ចឹមជាលក្ខណ:គ្រួសារ	៩០%
%ចិញ្ចឹមបែបពាណិជ្ជកម្ម	១០%
ផលិតកម្ម(២០០៧)	១១០.០០០តោន
សាច់ជ្រូករស់(តំលៃផលិត)	$៤.៤៤៦/តោន
សាច់ជ្រូក (តំលៃផលិត)	$៦.៤៤៤/តោន
ចំនួនស្តុករួមចំណែកដល់ GDP	៥%

ស្ថានភាពនៅកម្ពុជា[២]

ទំហំផ្ទៃក្រឡា	១៨១.០៣៥គម^{២}
អាកាសធាតុ	ត្រូពិច
សីតុណ្ហភាពជាមធ្យម	២៧^{0}C ឬ ៨0F
ចំនួនប្រជាជន	១៣.៣៩៥.៦៨២(២០០៨)
អត្រាកំណើនប្រ/ជប្រចាំឆ្នាំ	១,៥៤%
ភាសាផ្លូវការ	ខ្មែរ
ភាសាពាណិជ្ជកម្ម	ខ្មែរ និងអង់គ្លេស
សាសនា	ព្រះពុទ្ធ
ឆ្នេរសមុទ្រ	៤៤០គម

អត្រាពន្ធកម្ពុជា

ពន្ធលើប្រាក់ចំណេញ	ធម្មតា	២០%
	លើកទឹកចិត្ត	0% ឬ ៩%
ពន្ធអប្បបរមា		១%នៃផលរបរ
ពន្ធកាត់ទុក		១៥%
ប្រាក់ចំណូលពីការជួលអចលនវត្ថុ		១០%
ការបង់ប្រាក់ឲ្យអនិវាសនជន		១៤%
ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍(រៀលក្នុងមួយខែ)		
0 - ៥០០.000		0%
៥០០.00១-១.២៥០.000		៥%
១.២៥០.000 - ៨.៥០០.000		១០%
៨.៥០០.00១ - ១២.៥០០.000		១៥%
១២.៥០០.000+		២០%
អនិវាសនជន	អត្រាថេរ	២០%
ពន្ធបន្ថែមលើផលបន្ទាប់បន្សំ		២០%
ពន្ធបន្ថែមលើតំលៃ		១០%
	នាំចេញ	0%
ពន្ធការផ្ទេរសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុ		៤%

ទិន្នន័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា[៤]

កំណើន GDP(%)	២០០៥	២០០៦	២០០៧	២០០៨	២០០៩	២០១០
កំណើននាំចេញ	១៣.៣	១០.8	១០.២	៦.៧	-២	៤.៤
លើទំនិញតែប៉ុណ្ណោះ	១២.៤	២៦.៩	១០.៧	១៥.២	-១៧	៥
%នាំចេញលើតែទំនិញ	៤៧%	៥០%	៤៧%	៤៦%	៣៩%	0.៣៧
វិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស(FDI)លានដុល្លារ	៣៧៥	៤៧៥	៨៦៦	៧៩៦	៥១៥	៧២៥
FDI (% of GDP)	៦%	៦%	១០%	៨%	៥%	0.0៧

ការចំណាយអាជីវកម្ម[៥]

ដី	តំលៃលក់(គិតជាម^{២})
ភ្នំពេញ ដីពាណិជ្ជកម្ម	៨០០-៥០០០ដុល្លារ
សៀមរាប ដីពាណិជ្ជកម្ម	៣០០-៥០០ ដុល្លារ
ខេត្តព្រះសីហានុ ដីពាណិជ្ជកម្ម	៣០០-១០០០ដុល្លារ
ដីអភិវឌ្ឍន៍ (គ្រប់ខេត្ត/ក្រុង)	៣០-១២០ ដុល្លារ

កន្លែងការិយាល័យ	ជួល/ខែ (គិតជាម^{២})
តំបន់ល្អ	១០-១៥ ដុល្លារ
តំបន់លំដាប់ទី២	៧-១០ ដុល្លារ

ពន្ធគយលើអគ្គិសនីនៅភ្នំពេញ ពាណិជ្ជកម្ម និងឧស្សាហកម្ម	ពន្ធគយ ដុល្លារ/kWh (មធ្យមភាគ ២០០៩)
តូច (<៦.៧៥០kWh)	0,១៨៦៣ ដុល្លារ
មធ្យម(≥៦.៧៥០kWh តែតិចជាង១៣.៥០០kWh)	0,១៧៨៣ដុល្លារ
ធំ (≥១៣.៥០០kWh)	0,១៧៤២ដុល្លារ
ភ្ជាប់ផ្ទាល់ទៅនឹង MV	0,១៧០៣ដុល្លារ

ការផ្គត់ផ្គង់ឧស្សាហកម្មឧស្ម័ន 0,៣២ដុល្លារ/គក

តំលៃពលកម្ម	ប្រាក់ខែ(មួយខែ)
អ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់	១០០០-១៥០០ដុល្លារ
អ្នកគ្រប់គ្រងថ្នាក់កណ្តាល	៥០០-១០០០ដុល្លារ
អ្នកគ្រប់គ្រងថ្នាក់ក្រោម	២៥០-៤០០ ដុល្លារ
គណនេយ្យករ	២៥០-៤០០ ដុល្លារ
លេខាធិការ	១២០-១៥០ ដុល្លារ
ស្មៀនការិយាល័យ	១០០-១២០ ដុល្លារ
អ្នកបើកបរ	១០០-១២០ ដុល្លារ
អ្នកសំអាត	៥០-៨០ ដុល្លារ
កម្មករ	៥០-៨០ ដុល្លារ
ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាសំរាប់កម្មកររោងចក្រកាត់ដេរ	៦០ ដុល្លារ